

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE

Komisija za varstvo gorske narave

Usposabljanje za varuha gorske narave

Seminarska naloga

ČISTILNA NAPRAVA PRI KRNSKIH JEZERIH

MENTOR:

mag. Borut Peršolja

Avtorica:

Franka Zega

PD Nova Gorica

Nova Gorica, september 2015

KAZALO

1. UVOD	2
2. ANALIZA STANJA.....	3
3. OPREDELITEV RAZVOJNIH MOŽNOSTI IN CILJEV INVESTICIJE	5
3.1. Nacionalni program varstva okolja.....	5
3.2. Cilji investicije:.....	6
4.STROKOVNE PODLAGE ZA PRIPRAVO DIIP	6
4.1. Navedba in opis lokacije	6
4.2. Delovanje planinske koče	6
4.3. Ravnanje z odpadno vodo pred investicijo	8
5. OBSEG IN SPECIFIKACIJA NALOŽBE	8
5.1. Varstvo okolja	9
5.2. Razlogi za odločitev	9
5.3. Prikaz tehnično - tehnološke rešitve	11
6. SLIKOVNI PRIKAZ IZVEDBE INVESTICIJE	13
7. ZAKLJUČEK	17
8. VIRI IN LITERATURA:	18

1. UVOD

Planinska zveza Slovenije in posamezna društva se z ekološko sanacijo koč ukvarjajo že od leta 1991, ko je bila na prvem posvetu o varovanju gorskega sveta sprejeta usmeritev, ki se nanaša na: prehod na čiste vire energije, odstranjevanje odpadkov, varčevanje z vodnimi viri in čiščenje odpadnih voda. Pohvalno je nadomeščanje dizelskih agregatov s fotovoltaičnimi sistemi in akcija«Odnosimo smeti v dolino».Največji problem se kaže pri čiščenju odpadnih voda. V skladu z zgoraj navedenim ter glede na sprejeto zakonodajo se je PD Nova Gorica v letu 2012 odločilo za izgradnjo čistilne naprave pri koči pri Krnskih jezerih.

2. ANALIZA STANJA

Dom pri Krnskih jezerih, ki ga sestavlja pet med seboj funkcionalnih objektov, stoji na Glavi, vzpetini med Dupeljskim jezerom in ovčarijo Duplje. Nahaja se na višini 1.385 m. Njegova lega v smrekovem gozdičku, mu omogoča, da se lepo zlije z okolico in ne moti okolja Triglavskega narodnega parka. Projekt je bil zasnovan na arhitekturi tolminskih in bovških pastirskih staj. Leta 1978 je društvo zgradilo tovorno žičnico iz Lepene do sedla med Veliko Babo in Debeljakom nad planino Duplje. Leta 1980 smo začeli graditi štiri objekte in zimski bivač, ki so že leta 1983 sprejeli prve obiskovalce. Svečana otvoritev doma je bila 8. julija 1984 ob 35-letnici društva. Leta 1986 smo začeli graditi peti, spalni objekt, ki smo ga v glavnem dokončali že naslednje leto; otvoritev tega objekta je bila 3. julija 1988. Od izvira na planini Polje smo leta 1991 napeljali vodovod. V letu 2010 smo s pomočjo nepovratnih sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj RS obnovili streho in delno zamenjali nekaj dotrajanih ležišč. S to obnovo smo izboljšali kvaliteto objekta tako iz ekološkega kot tudi iz uporabnega vidika.

Dom je dostopen:

- oskrba z žičnico (800 kg max, koristni tovor)
- od avtobusne postaje Soča pri odcepu v Lepeno (3.30 h)
- od Doma dr. Klementa Juga v Lepeni (2.30 h)
- od hotela Zlatorog v Bohinju mimo Koče pri Savici in prek Komne in prevala Vratca (5.45 h)
- s planine Polog (460 m) mimo izvira Tolminke prek sedla Prehodci (4 h)
- iz vasi Krn prek Gomiščkega zavetišča in vrha Krna ali mimo naravnost prek Krnske škrbine (2052 m) in mimo Krnskega jezera (5 h do 6 h).

Dom je izhodišče za naslednje izlete in ture:

- Krnsko jezero (1394 m – 15 min),
- Krn (2244 m – 3 h),
- Mali Šmohor (1939 m - 1.30 h),
- Bogatin (1977 m – 2 h),
- Mahavšček (2008 m - 2.30 h),

- Velika Baba (2014 m - 2.30 h),
- Batognica (2164 m - 2.50 h),
- Vrh nad Peski (2176 m - 2.45 h)
- Dom na Komni (2.45 h)
- Koča na planini Razor (1315 m) čez preval Prehodci (4 h).

Koča je zanimiva zaradi dobrega izhodišča za planinske pohode, zgodovinsko zanimivega območja in ostankov iz 1. svetovne vojne, lege v Triglavskem narodnem parku in bogate favne in flore ter lepote. Dom je tudi točka na Slovenski planinski poti in obveščevalna točka Gorske reševalne službe. Nahaja pa se tudi ob tematski poti – Smaragdna pot. Lega na Slovenski planinski poti je razlog za številne obiskovalce tako tuje kot domače. V sezoni dom obišče povprečno 10 različnih osnovnih oz. srednjih šol, ki tukaj izvajajo razne vzgojno – izobraževalne vsebine, ki traja od enega dneva do enega tedna. Dom je cilj tudi za šolske športne dneve. Poleg šol se skoraj vsako sezono izvede v domu en mladinski planinski tabor. V zimskem času so bile že večkrat organizirana izobraževanja iz varne hoje v gorah v zimskih razmerah in vaje ter izpiti za alpinistično šolo. Dom obišče veliko tujih in domačih organiziranih skupin, družine in tudi posamezniki. Pomembna prireditev, ki se izvede ob domu in v domu je spominska prireditev "Krn - pohod spomina ". Tradicionalnega planinskega pohoda in spominske proslave, ki se odvijata v spomin na tisoče padlih in umrlih vojakov v I. svetovni vojni na Soški fronti, se udeleži množica tujih, domačih obiskovalcev, diplomatskih predstavnikov in atašejev iz 18 držav, ki so bile udeležene v I. svetovni vojni. Tradicionalna prireditev je tudi tek na Krnska jezera, ki ga vsako leto organizira alpinistični odsek društva in je zelo obiskan. Dom je zgled za varstvo gorske narave, za kar si društvo vsestransko prizadeva in sicer z informiranjem obiskovalcev doma in gora kot tudi z vodenjem in upravljanjem doma. To je tudi glavni razlog za investicijsko namero. Radi bi namreč poskrbeli za varstvo gorske narave z izgradnjo čistilne naprave in tako omogočili boljše razmere v okolju kot tudi za obiskovalce gora. Radi bi, da bi obiskovalci še naprej lahko tako množično obiskovali ta košček gora, a ne bi s svojim bivanjem v domu obremenjevali neokrnjenosti gorskega sveta. Menimo, da bi s to ekološko sanacijo objekta veliko pripomogli k varstvu narave. S čistilno napravo bi onemogočili potencialno evtrofikacijo stoječe vode Dupeljskega jezera, ki je geomorfološka in hidrološka naravna vrednota državnega pomena (Uradni list RS 111/04), in največjega visokogorskega jezera – Krnskega jezera. Jezero z okolico je znana zoološka in botanična lokaliteta, kar je potrebno ohraniti tudi v prihodnje. Poleg tega bi s postavitvijo čistilne naprave zaščitili območje, ki se nahaja v osrednjem delu Triglavskega narodnega parka, na posebnem varstvenem območju Julijske Alpe – Triglav – območje Natura 2000, na ekološko pomembnem območju Julijske Alpe in na območju pričakovanih geomorfoloških podzemnih naravnih vrednot(karbonati). Zaradi prevlade karbonatnih kamnin (dachsteinski apnenec) je Krnsko območje (kot celotne Julijske Alpe) močno

zakraselo. Pojavlja se značilni visokogorski kraški svet z razgibanim reliefom oziroma številnimi kontami, laštami, kotliči, brezni in jamami. Visokogorski kras je najbolj izrazit na Krnskih podih oziroma v predelu, imenovanem Lašte . Ledeniška jezera, in sicer največje Krnsko, Jezero v Lužnici in Dupeljsko jezero, so v vrtačah na dnu suhih dolin. Dno Krnskega in Dupelj skega jezera tvori triasni apnenec, ki je zaradi vložkov dolomita za vodo neprepusten. Vodo Jezera v Lužnici pa na površju zadržujejo vložki ploščatega rdečkastega peščenjaka . Pregled zgodovine raziskav flore in vegetacije krnskega pogorja v Julijskih Alpah nam pove, da je prvi pregled botaničnih raziskav v Julijskih Alpah, ki je zajel tudi floristično delovanje v Krnskem pogorju, pripravil T. Wraber (1969).

Podnebje Julijskih Alp in Krnske skupine je gorsko. Bližina Sredozemlja in privetrna lega Krnskega pogorja sta vzroka za eno največjih količin letnih in dnevnih padavin v Sloveniji.

3. OPREDELITEV RAZVOJNIH MOŽNOSTI IN CILJEV INVESTICIJE

Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz malih komunalnih čistilnih naprav svojem 19. členu določa rok za izgradnjo čistilnih naprav za tiste objekte, ki nimajo možnosti priključitve na javno kanalizacijo. Rok je do: 31. decembra 2015, če je obstoječa stavba na prispevnem območju občutljivega območja ali na vplivnem območju kopalnih voda ali na vodovarstvenem območju, ter do 31. decembra 2020, če obstoječa stavba ni na območjih iz prejšnje alineje.

NACIONALNI PROGRAM ŠPORTA RS opredeljuje, da je narava kot največji športni objekt premalo izkoriščena. Ravno planinci smo tisti, ki v pretežnem delu koristimo naravo kot športni objekt brezmejnih možnosti. Planinske koč dajajo obiskovalcem gora zatočišče, v njih pa se izvajajo razne izobraževalne dejavnosti.

ODLOČBA MINISTRSTVA ZA OKOLJE IN PROSTOR podeljuje Planinski zvezi Slovenije status društva, ki deluje v javnem interesu na področju ohranjanja narave, za nedoločen čas. Ena izmed najpomembnejših nalog Planinske zveze Slovenije je varovanje gorske narave. Skupaj z planinskimi društvi na različnih nivojih skrbi, da bo vpliv obiskovalcev gorskega sveta in planinskih koč na okolje minimalen.

3.1. Nacionalni program varstva okolja

Navaja med osnovne cilje varstva narave v Sloveniji:

Zmanjšanje emisij iz točkovnih virov - odpadne vode iz industrije, živinorejskih farm in komunalne odpadne vode in v statutu PZS je ena od osnovnih nalog skrb za osnovno planinsko vzgojo, katere sestavni del je tudi varstvo narave in usposabljanje strokovnih kadrov.

3.2. Cilji investicije:

1. Ustrezna rešitev problema odpadnih komunalnih vod,
2. Zmanjšanje vpliva planinske koče na naravo,
3. Izgradnja ustrezne čistilne naprave, s čimer bo dosežena količina snovi v odpadni vodi, ki bo skladna z vrednostmi parametrov odpadne vode, določenih v prilogi št. 1. Uredbe o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz malih komunalnih čistilnih naprav,
4. Za doseg prvih dveh ciljev, bomo zgradili ustrezno čistilno napravo. Priključitev planinske koče na javno kanalizacijo ni možna.

4.STROKOVNE PODLAGE ZA PRIPRAVO DIIP

Dom pri Krnskih jezerih je v lasti Planinskega društva Nova Gorica. Planinska zveza Slovenije, ki je pristojna panožna zveza za področje planinstva, ima v svojih aktih in razvojnih dokumentih opredeljeno vlogo planinskih koč kot zelo pomembnih športnih objektov za razvoj planinstva, ki v Sloveniji spada med najbolj množične športne panoge.

4.1. Navedba in opis lokacije

Pod planinsko kočo se nahaja Dupeljsko jezero. Leži v isti dolini kot Krnsko jezero. V razširjeni kotanji pod Malo Monturo, ki jo gradi triasni apnenec. Jezero nima stalnih površinskih pritokov, tudi odtoka ni moč določiti. Jezero je bilo do leta 1995 vir pitne vode za kočo. Kvaliteta vode se je začela sredi devetdesetih let naglo slabšati, zato se je tudi koča preusmerila z oskrbo vode na 2,5 km oddaljen izvir na Planini na polju. Od tam poteka cevovod mimo planine Duplje do vodohrama, ki je lociran nad planinskim domom (le nekaj metrov JV od planinske postojanke), prostornine 40 kubičnih metrov.

4.2. Delovanje planinske koče

Zaradi lepote Krnskih jezer je dom ena najbolj obiskanih slovenskih koč s približno 15.000 obiskovalci in 2.500 – 3.500 nočitvami na sezono. Dom je odprt sezonsko, od začetka junija do konca septembra ter v zimski sezoni z letom 2015. (okoli 122 dni v poletni sezoni ter 65 dni v zimski sezoni) in ima 170 ležišč.

Število obiskovalcev - skupno:

- Stalni prebivalci	št. oseb	4 – 6
- 24-urni gostje (nočitve)	št. oseb do	3000
- dnevni gostje (kratek obisk)	št. oseb	0 – 400
- dnevni gostje (daljši obisk)	št. oseb	0 – 30

Število obiskovalcev po dnevih v tednu

	Stalni prebivalci	Nočitve	Dnevni gostje (kratek obisk)	Dnevni gostje (daljši obisk)
Ponedeljek	4-6	0-40	0-35	0-10
Torek	4-6	0-40	0-35	0-10
Sreda	4-6	0-40	0-35	0-10
Četrtek	4-6	0-40	0-35	0-10
Petek	4-6	do-50	0-60	0-10
Sobota	4-6	do-150	0-400	0-30
Nedelja	4-6	do 150	0-400	0-30
V celi sezoni	4-6	3100	Cca 15000	

Primerjava nočitev v koči od 2011 - 2015

postojanka	junij	julij	avgust	september	oktober	november	december	skupno
Krnska jezera 2011	377	705	1176	781	34	384	63	3220

postojanka	junij	julij	avgust	september	oktober	november	december	skupno
Krnska jezera 2012	321	617	1172	637	0	40	120	2907

postojanka	junij	julij	avgust	september	oktober	november	december	skupno
Krnska jezera 2013	573	723	1014	530	50	19	94	3003

postojanka	junij	julij	avgust	september	oktober	november	december	skupno
Krnska jezera 2014	505	733	911	698	12	0	67	2926

postojanka	junij	julij	avgust	september	oktober	november	december	skupno
Krnska jezera 2015	223	560	1123					1906

4.3. Ravnanje z odpadno vodo pred investicijo

V planinskem domu so nameščene naslednje sanitarne naprave:

- sedem stranišč na izplakovanje,
- dva pisoarja,
- štirje tuši,
- osem umivalnikov,
- dva pomivalna korita,
- en pomivalni stroj.

Pod planinskim domom se nahaja vkopana troprekatna greznica, skupnega volumna 26 m³, iztok pod kočo ponikne.

Ocena porabe vode na dan 3 kubične metre, v sezoni 390 kubičnih metrov (po oceni oskrbnika).

Oskrba z vodo iz izvira lastnika – solastništvo na parceli št. 775/1, k.o. Vrsno od leta 1991. Vode v koči nikoli ne zmanjka, zato se ne izvaja ukrepov za varčevanje z vodo.

Viri pitne vode, ki se nahajajo v krogu 1000 m:

- Krnsko jezero
- Dupeljsko jezero

Vodovarstveni pasovi na območju objekta so VVO 1 – najožji vodovarstveni pas.

Preskrba z električno energijo je na generator, ki uporablja gorivo dizel in sicer od leta 2002 ter z oskrbo iz javnega električnega omrežja.

Iz Lepene je na vrh Duplja zgrajena tovorna žičnica, ki olajšuje oskrbo doma ter tudi prevoz umazanega perila in odpadkov v dolino. S tem se tudi zmanjšujejo negativni vplivi koče na okolje, predvsem podzemne vode. Od zgornje postaje žičnice do koče poteka prevoz tovora s traktorjem.

5. OBSEG IN SPECIFIKACIJA NALOŽBE

Obstoječa greznica ni ustrezala novim zahtevam, katerim se je potrebno prilagoditi do leta 2020. Zato je potrebno poleg obstoječe greznice postaviti novo čistilno napravo.

Predvidena dela:

- gradbena dela, izkop, pripravljalna dela, zasip, sanacijska dela
- čistilna naprava, oprema, inštalacija, vgradnja ČN, zagon

- transport materiala s helikopterjem na gradbišče
- investicijska in projektna dokumentacija
- vodenje investicije, nadzor

5.1. Varstvo okolja

Planinska zveza Slovenije, katere član je naše planinsko društvo, je ena izmed najaktivnejših organizacij na področju varstva narave. Zato si je organizacija sama postavila visoka merila glede varstva narave, ki so mnogo višja od uradno določenih. Celoten namen te investicije je omogočiti okolju čim bolj prijazno obliko obratovanja planinske koče. Ne glede na zahteve razpisa bo planinsko društvo pri izvajanju vseh investicij skrbelo za čim manjši poseg v okolje in za čim večjo stopnjo ohranjanja narave. Pri sami investiciji bo kot je tudi že v preteklosti sodelovalo s Triglavskim narodnim parkom, področnim Zavodom za varstvo narave in Agencijo za okolje in prostor RS. S čistilno napravo bi onemogočili potencialno evtrofikacijo stoječe vode Dupeljskega jezera, ki je geomorfološka in hidrološka naravna vrednota državnega pomena (Uradni list RS 111/04), in največjega visokogorskega jezera – Krnskega jezera. Jezero z okolico je znana zoološka in botanična lokaliteta, kar je potrebno ohraniti tudi v prihodnje. Poleg tega bi s postavitvijo čistilne naprave zaščitili območje, ki se nahaja v osrednjem delu Triglavskega narodnega parka, na posebnem varstvenem območju Julijske Alpe – Triglav – območje Natura 2000, na ekološko pomembnem območju Julijske Alpe in na območju pričakovanih geomorfoloških podzemnih naravnih vrednot (karbonati).

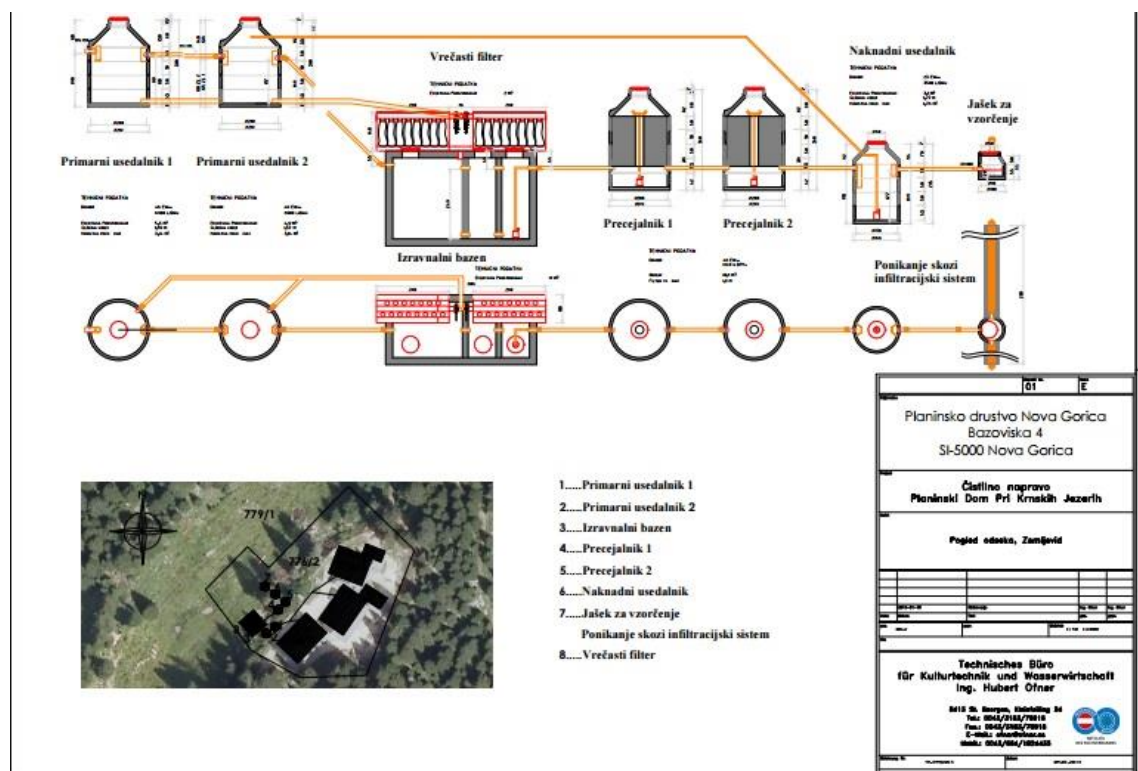
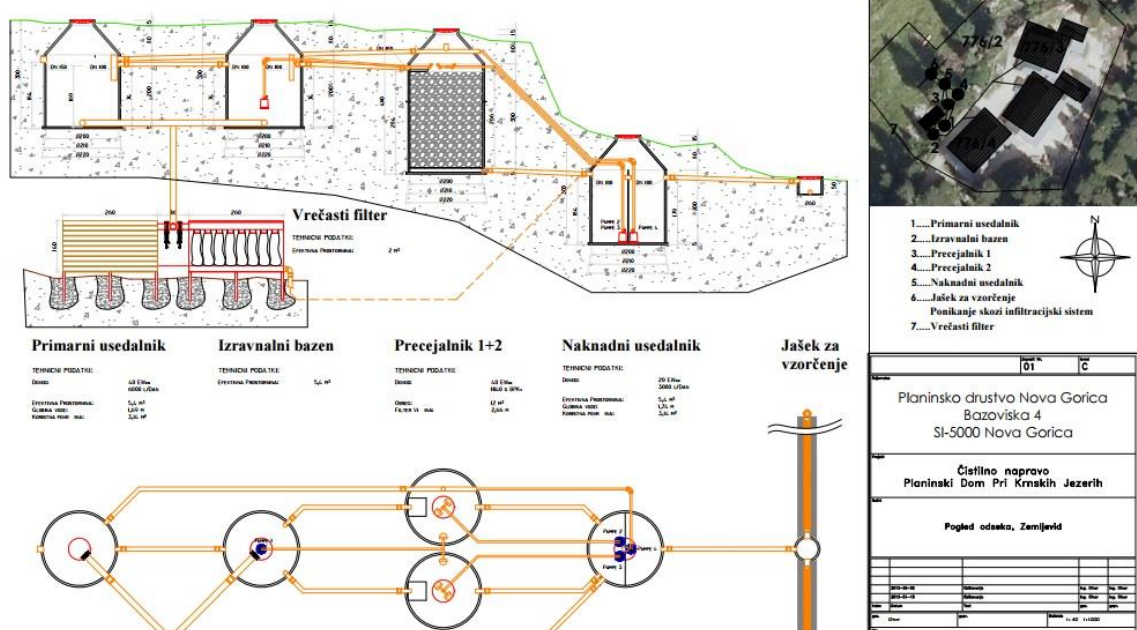
5.2. Razlogi za odločitev

- Firma Ing. H2O Wassertechnik, St. Georgen, Avstrija, je ponudila čistilno napravo z izravnalnim bazenom (puferjem) in dvema precejalnikoma z zmogljivostjo čiščenja 40 populacijskih enot - PE (ena populacijska enota ustreza obremenitvi, ki jo povzroči en obiskovalec, ki biva v koči en dan – 24 ur).
- Čistilna naprava je tipa precejalnik. Čiščenje vode temelji na razkroju organskih snovi z mikroorganizmi, ki so pritrjeni na nosilcih biomase. Odpadna voda iz koče vstopa najprej v usedalnik, kjer se useda grobo blato, umazana voda pa vstopa v izravnalni rezervoar (pufer), od koder se s črpalko 1 črpa v biološki del, ki ga sestavljata dva vzporedno vezana precejalnika. V njih se voda s pomočjo pršilnih krožnikov enakomerno porazdeli po površini nasutja nosilcev biomase in nato počasi pronica skozi nasutje. V protitoku struji zrak, ki dovaja mikroorganizmom potrebni kisik. Iz dna posode voda odteka v zbiralni rezervoar, od koder jo črpalki 2 in 3 ponovno vračata na površje nasutja. Del očiščene vode se prelija v naknadni usedalnik, kjer se usedajo odmrli mikroorganizmi, čista voda ponika preko infiltracijskega sistema v okolje, usedline pa se s črpalko 4 prečrpajo nazaj v usedalnik grobega blata. Blato iz usedalnika in izravnalnega bazena se občasno (običajno na koncu sezone) preko ventilov izpusti v dve enoti filtra s po 15 filtrnimi vrečami, ki ločijo vodo od trdnih

snovi. Izcejena voda iz filtra izteka v naknadni usedalnik in se od tu vrača v primarni usedalnik. Blato pustimo v vrečah dalj časa (celo leto), da se stabilizira in mineralizira. Po tem ga s tovorno žičnico odpeljemo v dolino na deponijo komunalnih odpadkov. Po podatku ponudnika je tega blata okoli 1 m³ na leto.

- Celotna čistilna naprava je vkopana v zemljo, tako da so vidni le pokrovi.
- Planinska koča bo lahko v času gradnje čistilne naprave nemoteno obratovala, preklon iz obstoječega sistema zbiranja odpadne vode v greznici na novo malo komunalno čistilno napravo se bo izvršil v enem dnevu.
- Dom pri Krnskih jezerih je dostopen za prenos opreme in materiala s tovorno žičnico do zgornje postaje žičnice, od tu do koče pa s traktorjem s prikolico. Večji in težji delipa se lahko iz Lepene do koče prenesejo le s helikopterjem. Skupna teža naprave je okoli 16 t (vse posode so iz debelostenskega PE-HD).
- Prednost te naprave je v tem, da ima zadovoljivo rešeno ravnanje z grobim blatom iz in izravnalnega rezervoarja. Tako v naravo vstopa le očiščena voda.
- Naprava porabi za svoje delovanje malo električne energije in zahteva malo vzdrževanja.
- Proizvajalec naprave razpolaga s standardom EN 12566-3 (ki je identičen standardu SIST EN 12566-3).
- Očiščena voda bo iztekala v podtalje preko sistema za infiltracijo.
- Ponudnik zagotavlja izvedbo »ključ v roke« kar je prednost, saj se je pri dosednji vgradnji čistilnih naprav na planinskih kočah izkazalo, da so bili drugačni aranžmaji dražji, gradnja je trajala dlje in pojavljale so se številne napake med izvajalci posameznih del.
- Ponudnik zagotavlja, da je izbrana zmogljivost MKČN primerna in da bo ustreznoočistila vse odpadne vode iz koče tudi v času povečanega obiska.
- Proizvajalec čistilne naprave zagotavlja iztok iz čistilne naprave v skladu z Uredbo o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz malih komunalnih čistilnih naprav (Ur. l. RS, št. 98/2007 in 30/2010) in zagotavlja tudi, da v okolici koče ne bo zaznati smrada.
- Čistilna naprava se uvršča po Prilogi 2 Uredbe o razvrščanju objektov glede na zahtevnost gradnje (Ur.l. RS, št. 18/2013) med enostavne objekte, ker je zmogljivost čiščenja posamezne biološke stopnje manjša kot 50 populacijskih enot.
- Firma ima 19 referenčnih objektov na planinskih kočah v Avstriji ter 6 v Sloveniji.

5.3. Prikaz tehnično - tehnološke rešitve

Čistilna naprava je projektirana in dimenzionirana glede na naslednje parametre:

Planinski dom je odprt od začetka junija do konca septembra. Dodatno je odprt še nekaj koncev tedna, nekaj dni pa za novo leto in prvi maj ter odvisno od razmer tudi v zimski

sezoni. Skupno je odprt okoli 187 dni. Poraba vode na domu je okoli 561 m³ na leto. Največji obisk doma in s tem tudi največja obremenitev čistilne naprave z odpadno vodo bo ob koncih tedna (sobota in nedelja). Največje dnevno število gostov je okoli 400. Na sezono obišče planinski dom okoli 15.000 gostov. Na domu je 170 ležišč. V sezoni računajo z največ 3100 prenočevanji. V sezoni skrbi za nemoteno obratovanje koč 6 oseb. Sistem čiščenja, ki ga ponuja firma Ing. H2O Wassertechnik je precejalnik. Celotna naprava je tlorisne izmere okoli 100 m². Naprava ima usedalnik za grobo blato, izravnalni bazen (pufer), dva precejalnika, naknadni usedalnik, infiltracijski sistem in dvojni filter z vrečami. Vsi deli čistilne naprave razen filtra z vrečami bodo vkopani v zemljo, tako da bodo vidni le pokrovi. Krmilna omarica bo nameščena na fasadi planinske koč ali pa v notranjosti koč.

V sklopu ponudbe je poleg gradnje, dobave in montaže opreme vključeno tudi naslednje:

- opredelitev optimalne mikrolokacije postavitve posameznih delov čistilne naprave,
- arhitektonski načrt za biološki reaktor (precejalnik) in komunalne vode,
- uvajanje vsaj enega skrbnika za obratovanje,
- predaja navodil za uporabo, vzdrževanje in obratovanje ter obratovalnega dnevnika,
- odvzem vzorca očiščene vode in njegova analiza v času 3 - 6 mesecev po začetku obratovanja.

6. SLIKOVNI PRIKAZ IZVEDBE INVESTICIJE

7. ZAKLJUČEK

Gore so vselej čiste. Kot žareče plamenice nad somrakom izrojene človekove civilizacije sijajo vzvišeno, prek vseh časov. Tudi v čase, ko nihče ne bo več hodil po njih, po tej Zemlji. Ko ne bo ne tebe ne mene in nikogar več, ki bi s Turgenjevimi še iskal skritih svetišč,

kjer le tišina šepeta.

France Avčin, Kjer tišina šepeta,
Ljubljana, 31. 3. 1964

Z lepoto gora sem se prvič srečala razmeroma pozno - sredi svojih štiridesetih let. Čeprav sem velik del svojega življenja z veseljem prebiral knjige o gorah in pri tem občudovala gore in ljudi z njihovimi zgodbami, nekako nisem zbrala poguma za vzpon v visokogorje. In vendar se mi je pred par leti ponudila priložnost, da tudi jaz pričnem spoznavati naše gore. Ko sem enkrat okusila opoj gora je ta v polni meri zajel moje srce. Kar naenkrat mi je pričelo primanjkovati časa. Želela sem plezat, planinarit, izkusiti tek na smučeh okrog Krnskega jezera, delati stopinje v sveži sneg pri vzponu na Golake in obiskati Triglav. To je bil tudi povod za včlanitev v planinsko društvo, kjer sem uspešno opravila alpinistično šolo ter pričela aktivno sodelovati v društvu. Pridobila sem nov krog prijateljev s katerimi načrtujemo izlete, ture, plezalne tabore in športne aktivnosti. Z veseljem pregledujem opise tur in vzponov na internetu ter občudujem fotografije, katere prikazujejo naravo v vsej svoji lepoti. Velikokrat se sama odpravim na turo, saj kot si sama rečem rabim svoj mir in kjer mi le tišina šepeta ter se mi oči odpočijejo pri opazovanju narave. Kaj ni najlepša v naravi samota in mir in si sam izbereš, kje, kam, kdaj in kako. Narava in gore so mi vselej kraj kamor se umaknem, da se mi duša oddahne in misli zbistrijo ter preizkušam meje mojih sposobnosti od fizičnih, psihičnih, veselja in joka ter se napolnim z energijo.

Z izgradnjo čistilne naprave pri koči na Krnskih jezerih se je poskrbelo, da bodo tudi naši zanamci lahko občudovali Dupeljsko jezero v njegovi lepoti. Poleg nudenja hrane, pijače in nočitev bi z dodatno opremo lahko postala učno središče za planinske šole. Čudovita lega koč ter lahek dostop, kateri ne predstavlja večje ovire za osnovnošolce bi lahko kot prvo navedli na programu za izvedbo šole. Koča z svojo velikostjo zagotavlja dovolj udobno bivanje ter dovolj ležišč. Za dodatno ureditev koč bi planinsko društvo v partnerstvu z občino Bovec lahko kandidiralo na razpisih LEADER preko LAS za razvoj v katerega je vključena občina Bovec. Z projektom katerim bi kandidirali na razpis bi zaprosili za sredstva za ureditev učnega središča ter makete, katera bi prikazovala delovanje voda v visokogorju (po principu makete Cerčniško jezero). Za samo izvedbo šole bi se zagotovilo tudi ustrezno usposobljen strokovni kader. Velik del poletnih obiskovalcev so družine z otroci. Za njih bi uredili igralni kotiček ali pa mini delavnice z vsebinami s področja varovanja narave. Letos poleti sem kot bodoča varuhinja gorske narave izvedla delavnico na mladinskem taboru, kjer smo izdelovali gnezdilnice za čebele samotarke in čmrlje. V koč in njeno okolico bi namestili plakate z vsebino katera bi prikazovala onesnaženost in varovanje voda v visokogorju. Kot sem že velikokrat opazila je zelo pomembno kako in z kakšnimi vsebinami pripraviš plakat. Kot bodoča varuhinja bom ustanovila odsek za varstvo gorske narave. K sodelovanju bom poskusila privabiti čimveč članov iz različnih odsekov. Pomagala in svetovala jim bom kako naj opozarjajo obiskovalce gora na varovanje narave.

Za zaključek bi rada še povedala, da neglede na dobre ideje je ključnega pomena, da se zagotovi finančna sredstva za izvedbo projekta in da se zadeva uspešno predstavi in dobi ustrezno podporo na društvu oziroma upravnem odboru.

8 VIRI IN LITERATURA:

Letna poročila PD Nova Gorica od 2007 – 2014

PD Nova Gorica : V gorah je modrost

Jurij Fikfak, Tatiana Bajuk, Dan podjed: Triglavski narodni park akterji , dediščina

PD Nova Gorica: DIIP in idejna zasnova čistilna naprava Krnska jezera

PD Nova Gorica: Slike čistilna naprava Krnska jezera

France Avčin: Kjer tišina šepeta

http://www.landesmuseum.at/pdf_frei_remote/Scopolia_57_0001-0222.pdf

http://geo.ff.uni-lj.si/pisnadela/pdfs/dipl_200704_bojan_erhartic.pdf